

รายงานการประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชน
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สดร.)

ประจำปีงบประมาณ 2560

วัตถุประสงค์การจัดตั้ง		ข้อมูลพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	
1. ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาด้านดาราศาสตร์		งบประมาณ	459.57 ล้านบาท
2. สร้างเครือข่ายการวิจัยและวิชาการด้านดาราศาสตร์ในระดับชาติ และนานาชาติกับสถาบันต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ		รายได้	8.17 ล้านบาท
3. ส่งเสริมสนับสนุน และประสานความร่วมมือด้านดาราศาสตร์กับหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ		เงินทุนสะสม	138.35 ล้านบาท
4. บริการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านดาราศาสตร์		อัตรากำลัง (กรอบ/บรรจุจริง)	(184/134) คน
		ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560	
คณะกรรมการองค์การมหาชน			
		วันที่ได้รับแต่งตั้ง	วันที่หมดวาระ
ประธานกรรมการ	1. ศ. ดร. กิตติชัย วัฒนานิก*		
กรรมการโดยตำแหน่ง	2. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-
	3. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	-	-
	4. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-	-
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	5. นายชูกิจ ลิ้มปิฉ่าง ด้านฟิสิกส์	17 สิงหาคม 2559	16 สิงหาคม 2562
	6. นายธรรมศักดิ์ สัมพันธ์สันติกุล ด้านการบริหารงบประมาณ	17 สิงหาคม 2559	16 สิงหาคม 2562
	7. นายพินิติ รตะนานุกูล ด้านการศึกษา	17 สิงหาคม 2559	16 สิงหาคม 2562
	8. นายพีรเดช ทองอำไพ ด้านการบริหาร	17 สิงหาคม 2559	16 สิงหาคม 2562
	9. นายมนูญ สรรค์คุณากร ด้านการบริหารงานบุคคล	17 สิงหาคม 2559	16 สิงหาคม 2562
	10. นายเรืองศักดิ์ ทรงสถาพร ด้านดาราศาสตร์	17 สิงหาคม 2559	16 สิงหาคม 2562
กรรมการและเลขานุการ	11. นายศรัณย์ โปษยะจินดา	30 มิถุนายน 2560	29 มิถุนายน 2564
วิสัยทัศน์			
เป็นองค์กรชั้นนำด้านดาราศาสตร์ ที่ได้รับการยอมรับระดับสากล			

หมายเหตุ *ศ. ดร. กิตติชัย วัฒนานิก ขอลาออก เมื่อเดือน กรกฎาคม 2560 ปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการสรรหา

แบบประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชน
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ภาพรวม

ชื่อองค์การมหาชน	Function Base	Agenda Base	Area Base	Innovation Base	Potential Base	สรุปผลประเมินองค์กร	คะแนน ITA*
สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	-	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ ● (ระดับ 2)	75.06

ชื่อผู้อำนวยการ องค์การมหาชน	ผลการปฏิบัติงาน			สมรรถนะ	สรุปผลประเมิน ผู้อำนวยการ
	สัญญาจ้าง	ผลการประเมิน องค์กร	งานที่คณะกรรมการ มอบหมาย (ถ้ามี)		
รศ.บุญรักษา สุนทรธรรม ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2559 ถึงวันที่ 29 มิ.ย. 2560	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ ● (ระดับ 2)
ดร.ศรัณย์ โปษยะจินดา ตั้งแต่วันที่ 30 มิ.ย. ถึงวันที่ 30 ก.ย. 2560					

- ผลประเมินรายองค์ประกอบ
- หมายถึง ผลดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินสูงกว่าร้อยละ 67)
 - ◎ หมายถึง ผลดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ 50 – 67)
 - หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50)

- สรุปผลประเมินภาพรวม
- หมายถึง ระดับคุณภาพ** เป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับสูงกว่าเป้าหมาย ทุกองค์ประกอบที่ประเมิน
 - ◎ หมายถึง ระดับมาตรฐาน เป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับสูงกว่าเป้าหมายไม่ครบทุกองค์ประกอบที่ประเมิน แต่ไม่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งได้รับการประเมินในระดับต่ำกว่าเป้าหมาย
 - หมายถึง ระดับต้องปรับปรุง เป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายในองค์ประกอบในองค์ประกอบหนึ่ง (แม้ว่าจะได้รับการประเมินในองค์ประกอบอื่นในระดับเป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมาย)

หมายเหตุ

*ITA : Integrity and Transparency Assessment หรือ ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงาน ประเมินโดย สำนักงาน ป.ป.ช.

**ระดับคุณภาพ

ระดับ 1	- องค์การมหาชนมีการกำหนดตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ ในองค์ประกอบ Function / Agenda / Area ร้อยละ 80 ขึ้นไป - มีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ - มีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินร้อยละ 100
ระดับ 2	- องค์การมหาชนมีการกำหนดตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ ในองค์ประกอบ Function / Agenda / Area น้อยกว่าร้อยละ 80 - มีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ - มีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินร้อยละ 100
ระดับ 3	- องค์การมหาชนมีการกำหนดตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ ในองค์ประกอบ Function / Agenda / Area น้อยกว่าร้อยละ 80 - มีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ - มีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินน้อยกว่าร้อยละ 100

ส่วนที่ 1 : รายละเอียดการประเมินองค์กร

Function Base	Agenda Base	Area Base	Innovation Base	Potential Base	สรุปผลประเมินองค์กร	คะแนน ITA
สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	-	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ ●	75.06

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผล ประเมิน	สรุปผลประเมิน
1. Function Base	1.1 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			●	สูงกว่าเป้าหมาย
	1.1.1 จำนวนผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	7,500 คน	8,157 คน	●	
	1.2 การวิจัยและพัฒนาด้านดาราศาสตร์			●	
	1.2.1 จำนวนบทความที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ	20 บทความ	77 บทความ	●	
	1.2.2 จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ภายในปี 2560 ในวารสารวิชาการที่มีค่า impact factor > 2.0	8 เรื่อง	19 เรื่อง	●	
	1.2.3 จำนวนบทความที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติที่เกิดจากการใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานของ สดร.	14 บทความ	18 บทความ	●	
	1.3 จำนวนโครงการ/กิจกรรมทางดาราศาสตร์ด้านการวิจัยกับหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ	34 โครงการ/กิจกรรม	43 โครงการ/กิจกรรม	●	
	1.4 ความสำเร็จของการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือทางดาราศาสตร์ของ สดร.			●	
	1.4.1 ร้อยละของจำนวนกล้องโทรทรรศน์ตามโครงการกระจายโอกาสการเรียนรู้ดาราศาสตร์ “77 จังหวัด เปิดฟ้าส่องโลกดาราศาสตร์ เปิดโอกาสเรียนรู้ทั่วหล้า” ที่ได้มีการใช้ประโยชน์	ร้อยละ 90	ร้อยละ 98.91	●	
	1.4.2 จำนวนชั่วโมงการใช้งานกล้องโทรทรรศน์ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.4 เมตร	798.08 ชั่วโมง	802.15 ชั่วโมง	●	

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ผลการ ดำเนินงาน	ผล ประเมิน	สรุปผลประเมิน
2. Agenda Base	2.1 การสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ ประชาชน			●	สูงกว่าเป้าหมาย
	2.1.1 ร้อยละการดำเนินการตาม แผนการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	●	
	2.1.2 ร้อยละการชี้แจงประเด็น สำคัญที่ทันต่อ สถานการณ์	ร้อยละ 100	ไม่มีประเด็นสำคัญ ต้องชี้แจง	●	
3. Area Base	ไม่มีตัวชี้วัด	-	-	-	-
4. Innovation Base	4.1 ระดับความสำเร็จของการสำรวจ ความพึงพอใจและพัฒนาการ ให้บริการ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 97.47	●	สูงกว่าเป้าหมาย
	4.2 ร้อยละของการเบิกจ่ายตาม แผนการใช้จ่ายเงิน	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97.21	●	
	4.3 ระดับการพัฒนาด้านการกำกับ ดูแลกิจการ	คะแนนประเมิน ตั้งแต่ 4.0000 ขึ้นไป	ระดับคะแนน 4.8000	●	
	4.4 ข้อเสนอการพัฒนาขีด ความสามารถของหน่วยงาน	เรื่อง การพัฒนา ระบบควบคุมกล้อง โทรทรรศน์ระยะไกล (Thai Robotic Telescope Control System)	เริ่มเปิดให้ใช้งาน ระบบฯ แล้วซึ่งจะ มีการพัฒนาระบบ ฯเป็นระยะเพื่อให้ สามารถใช้งานได้ อย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด	●	
5. Potential Base	5.1 การจัดทำและดำเนินการตาม แผนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ชาติ	ดำเนินการตาม แผนการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	●	สูงกว่าเป้าหมาย

ผลประเมินรายตัวชี้วัด ● หมายถึง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมาย (ผ่าน)
○ หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย (ไม่ผ่าน)

สรุปผลงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

- สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีบทความที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ จำนวน 77 บทความ ส่วนบทความที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติที่เกิดจากการใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานของ สดร. จำนวน 18 บทความ โดยผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ภายในปี พ.ศ. 2560 ในวารสารวิชาการที่มีค่า impact factor > 2.0 มีจำนวน 19 เรื่อง สำหรับโครงการ/กิจกรรมทางดาราศาสตร์ด้านการวิจัยหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ สดร. ได้ดำเนินการไป 43 โครงการ/กิจกรรม
 - เริ่มดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายดาราศาสตร์วิทยุและออดิโอสเปซ เพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยทางด้านดาราศาสตร์วิทยุของประเทศ ฟิสิกส์พื้นฐาน และทางด้านธรณีวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษามลภาวะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเปลือกโลกซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการศึกษาภัยพิบัติบนพื้นโลก เช่น การเกิดแผ่นดินไหว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจะก่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงในประเทศ อาทิเช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร วิศวกรรมซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ดิจิทัล เป็นต้น และทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำทางด้านดาราศาสตร์วิทยุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - นอกจากงานวิจัยทางด้านดาราศาสตร์โดยตรงแล้ว กล้องโทรทรรศน์วิทยุยังสามารถนำไปใช้วิจัยในสาขาอื่นๆ ได้อีกด้วย เช่น การติดตามยานอวกาศ (Deep Space Network) และระบุตำแหน่งทางดาราศาสตร์ (astrometry) เป็นต้น นอกจากนี้ยังจะเป็นแหล่งให้ความรู้และการศึกษาทางดาราศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์พื้นฐานให้กับนักเรียนนักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปเพื่อยกระดับการศึกษาทางด้านดาราศาสตร์ของประเทศไทย
 - สดร. ได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางดาราศาสตร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, สมาคมอุทยานแห่งชาติ, องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, University of Hertfordshire สหราชอาณาจักร, Instituto Geografica Nacional (IGN) ราชอาณาจักรสเปน, Shanghai Astronomical Observatory (SHAO) สาธารณรัฐประชาชนจีน, สถาบันฟิสิกส์พลังงานสูง สาธารณรัฐประชาชนจีน, มหาวิทยาลัยภูมิรินทร์พมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา, กระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารแห่งประเทศญี่ปุ่น, สถาบันดาราศาสตร์วิทยุแห่งชาติ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน, หอสังเกตการณ์ดาราศาสตร์แห่งชาติจีน สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น
- ปัจจุบัน สดร. ได้รับการคัดเลือกจากสหพันธ์ดาราศาสตร์สากล (International Astronomical Union, IAU) ให้เป็นสำนักงานพัฒนาดาราศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Regional Office of Astronomy for Development (SEA ROAD) สถาบันจึงได้จัดกิจกรรมด้านดาราศาสตร์ในระดับนานาชาติร่วมกับองค์กรต่างๆทั้งในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาดาราศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น
- การประชุมคณะกรรมการร่วมด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไทย-สปป.ลาว คณะกรรมการร่วมด้านวิทยาศาสตร์ ในระหว่างวันที่ 31 มกราคม – 3 กุมภาพันธ์ 2560 ณ โรงแรมเลอ เมอริเดียน เชียงราย รีสอร์ท เชียงราย
 - การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและการดูดาวเบื้องต้นให้แก่ครูและนักเรียน ในระหว่างวันที่ 5-7 เมษายน 2560 ณ สปป.ลาว
 - การประชุมหารือแนวทางการสอนด้านดาราศาสตร์แก่อาจารย์จากภาควิชาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยมณฑลทะเลย์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระหว่างวันที่ 28 พฤษภาคม - มิถุนายน 2560 ณ สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- สดร. ได้รับการแต่งตั้งจากยูเนสโก ให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมดาราศาสตร์นานาชาติภายใต้ยูเนสโก (International Training Centre under the Auspices of UNESCO) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการวิจัยและวิชาการทางดาราศาสตร์สำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และการยกระดับมาตรฐานทางดาราศาสตร์สู่ระดับสากล มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางดาราศาสตร์แก่นักเรียน ครูผู้สอนดาราศาสตร์ในประเทศต่างๆ ผ่านการจัดฝึกอบรมทั้งทางด้านทฤษฎี และทางด้านการสังเกตการณ์ทางดาราศาสตร์ในระดับนานาชาติขึ้นในประเทศไทย มีการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของนักวิจัยรุ่นใหม่ผ่านการฝึกอบรมจากนักวิจัยที่มีประสบการณ์ทั้งในและต่างประเทศ และมีการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา หรือบัณฑิตที่ศึกษาด้านดาราศาสตร์ให้มีความรู้และประสบการณ์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงและเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมในระดับนานาชาติในการอบรมทางด้านดาราศาสตร์ต่อไป
 - สดร. ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ทั้งในด้านงบประมาณ ข้อมูลสารสนเทศ หรือสื่อต่างๆ เช่น สนับสนุนการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สนับสนุนสมาคมฟิสิกส์ไทย สนับสนุนโครงการนักศึกษาและครูสอนฟิสิกส์ภาคฤดูร้อน เป็นต้น นอกจากนี้ สถาบันยังสนับสนุนกิจกรรมด้านดาราศาสตร์แก่หน่วยงานภายนอกต่างๆ

สรุปผลงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

เช่น สนับสนุนการประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยและการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านดาราศาสตร์แก่มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี สนับสนุนกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชนดาราศาสตร์และค่ายดาราศาสตร์สัญจรให้กับชมรมดาราศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สนับสนุนการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยแก่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้ สดร. ยังได้สนับสนุน สื่อดาราศาสตร์แก่หน่วยงานต่างๆ ทั่วประเทศ

- การกิจหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดาราศาสตร์ที่สำคัญของ สดร. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ได้ให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 6 แห่ง คือ หอดูดาวเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา, หอดูดาวเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา นครราชสีมา, หอดูดาวเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา ฉะเชิงเทรา และหอดูดาวควคุมระยะไกล ซึ่งประกอบด้วย หอดูดาวภายใต้โครงการเฝ้าติดตามวัตถุที่อาจมีภัยคุกคามต่อโลก ณ สถานีรายงานดอยอินทนนท์, หอดูดาว Cerro Tololo Inter-American Observatory (CTIO) สาธารณรัฐชิลี, หอดูดาว Gao Mei Gu สาธารณรัฐประชาชนจีน และหอดูดาว Sierra Remote สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผู้มาใช้บริการทั้งหมดกว่า 80,000 คน
- สดร. ได้แบ่งการบริการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านดาราศาสตร์ออกเป็น 2 ส่วน คือ
 1. การสร้างความตระหนักรู้ด้านดาราศาสตร์ โดยได้มีการจัดนิทรรศการทางดาราศาสตร์ การบรรยายให้ความรู้และการจัดกิจกรรมด้านดาราศาสตร์ต่างๆ เช่น กิจกรรมเปิดฟ้าตามหาดาว กิจกรรมเปิดบ้านหอดูดาวแห่งชาติ (Open House) การสังเกตปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ นิทรรศการถนนสายวิทยาศาสตร์ นิทรรศการในงานวันเด็กแห่งชาติ งานมหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นต้น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนกว่า 20,000 คน ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้ ทำให้บุคคลภายนอกสถาบันฯ ทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักรู้ทางด้านดาราศาสตร์มากขึ้น นอกจากนี้ สดร. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการขยายโอกาสทางการเรียนรู้ทางดาราศาสตร์ให้กับเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ประกอบกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีแนวพระราชดำริในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับโอกาสในการศึกษาและพัฒนาเท่าเทียมผู้อื่น มีความเข้มแข็ง สามารถดูแลและพัฒนาตนเองได้ และมีศักยภาพในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ และเพื่อให้เกิดการดำเนินงานบริการวิชาการด้านดาราศาสตร์แก่ชุมชนให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกจังหวัดของประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการกระจายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ด้านดาราศาสตร์ให้ทั่วถึงทุกจังหวัด สดร. จึงได้มีโครงการกระจายการเรียนรู้ดาราศาสตร์ “77 จังหวัด เปิดฟ้าส่องโลกดาราศาสตร์ เปิดโอกาสเรียนรู้ทั่วหล้า” ซึ่งเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 เพื่อเทิดพระเกียรติ 60 พรรษา เจ้าฟ้านักดาราศาสตร์ โดยจะมีการมอบกล้องโทรทรรศน์ชนิดสะท้อนแสง ขนาด 10 นิ้ว พร้อมสื่อและอุปกรณ์ทางดาราศาสตร์ สำหรับเป็นสื่อการเรียนรู้ดาราศาสตร์แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน และนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น และใช้ในการจัดกิจกรรมทางดาราศาสตร์ การสังเกตการณ์วัตถุท้องฟ้า รวมไปถึงกิจกรรมสังเกตปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่น่าสนใจ รวมทั้งจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ทางดาราศาสตร์และฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์ทางดาราศาสตร์พื้นฐาน ปัจจุบันสถาบันฯ ได้ดำเนินการมอบกล้องโทรทรรศน์ พร้อมสื่อและอุปกรณ์ทางดาราศาสตร์ ให้กับโรงเรียนต่างๆ แล้ว จำนวน 260 โรงเรียน ใน 72 จังหวัด
 2. การฝึกอบรมและจัดค่ายดาราศาสตร์ สดร. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรทางด้านดาราศาสตร์ จึงได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทางดาราศาสตร์ เพื่อให้บุคลากรที่ได้เข้าอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาดาราศาสตร์พื้นฐาน ตลอดจนรับทราบเกี่ยวกับองค์ความรู้ใหม่ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในทางดาราศาสตร์ โดยสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ร่วมกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) จัดโครงการฝึกอบรมครูเชิงปฏิบัติการด้านดาราศาสตร์ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูง เพื่อให้ความรู้ทางดาราศาสตร์แก่ครูตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับสูง ซึ่งสามารถทำโครงการวิจัยและพัฒนาด้านดาราศาสตร์ได้ นอกจากนี้ สถาบันฯ ยังได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทางดาราศาสตร์อื่นๆ เช่น อบรมการถ่ายภาพทางดาราศาสตร์ อบรมนักดาราศาสตร์สมัครเล่น อบรมการประยุกต์ใช้สื่อดาราศาสตร์เบื้องต้น อบรมนักสื่อสารดาราศาสตร์น้อย อบรมการดูดวงจันทร์เพื่อกำหนดวันถือศีลอด โครงการพัฒนาทักษะด้านการสอนดาราศาสตร์สำหรับโรงเรียนเครือข่าย โครงการยุววิจัยดาราศาสตร์ เป็นต้น การอบรมต่างๆ ดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมอบรมกว่า 2,000 คน สำหรับค่ายดาราศาสตร์นั้น สถาบันฯ ได้จัดโครงการค่ายเยาวชนคนดูดาวและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจำนวน 2 ครั้ง ค่ายดาราศาสตร์สำหรับโรงเรียนในพระราชดำริจำนวน 1 ครั้ง ค่ายเยาวชนคนดูดาวสัญจร จำนวน 1 ครั้ง ค่ายดาราศาสตร์สำหรับชมรมดาราศาสตร์ในโรงเรียน จำนวน 1 ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนกว่า 600 คน ซึ่งนอกจากจะได้รับความรู้เบื้องต้นทางดาราศาสตร์แล้ว ยังได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วัฒนธรรม และพูดคุยกับเยาวชนในจังหวัดต่างๆ เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและได้มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านดาราศาสตร์มากขึ้น สามารถนำไปความรู้ที่ได้ไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น